

Hoe gaat een ENSIA-gebruiker om met het versturen van additionele of vervangende documenten anders dan de documenten zoals aangegeven in de zelfevaluatie?

Inleiding:

Gemeenten gebruiken voor het indienen van hun jaarlijkse (DigiD-)verantwoording de ENSIA-tool van VNG. In deze tool is de mogelijkheid van het uploaden van documenten afhankelijk van de zelfevaluatie die is ingediend uiterlijk op 31 december.

Wat nu als tussen 31 december en de inleverdeadline van 1 mei de situatie verandert? Binnen de ENSIA-tool is geen mogelijkheid tot correctie. Vandaar dat Logius hier de mogelijkheden uiteenzet om toch een complete en correcte set aan documenten in te leveren.

Algemeen: een rode norm bij aansluithouder of TPM?

De mogelijkheid bestaat dat de ENSIA-rapportage via de tool wordt opgestuurd waarbij de aansluithouder en/of de serviceorganisatie aan een of meerdere normen niet voldoet (de rode normen). Dit mag; een traject om te komen tot verbeteringen en een heraudit zal moeten volgen. Zie hiervoor: [IT-auditrapportage voor DigiD: indienen en vervolgstappen? | Logius](#)

Een rode norm is geen reden om niet voor de jaarlijkse inleverdeadline van 1 mei een correcte en volledige rapportage in te leveren.

De gemeente wil een wijziging doorgeven die is opgetreden tussen 31 december en 1 mei.

De ENSIA-tooling biedt geen mogelijkheid om na 31 december een nieuwe TPM of een verbeterrapportage te uploaden.

Voor wijzigingen maken we onderscheid tussen:

1. een wijziging omdat er additionele informatie beschikbaar is die een rode norm wegneemt;
2. een wijziging omdat de documentatie waar op 31 december vanuit werd gegaan achteraf niet in orde blijkt te zijn betreffende het afgegeven oordeel van de auditor.

1. Additionele informatie aanleveren om rode normen weg te nemen.

Deze situatie geldt bijvoorbeeld als er na 31 december een vernieuwde TPM wordt uitgegeven door de serviceorganisatie. De vorige TPM heeft op 31 december rode normen. De nieuwe TPM lost een rode norm op. Dit voorbeeld wordt gehanteerd in onderstaande beschrijving. Echter, de beschrijving kan ook generiek worden gelezen voor het indienen van een verbeterrapport.

- In de ENSIA-tool:
 - Stuur de bijlage 1 (zelfevaluatie) op zoals die is opgesteld op 31 december, wijzig niets in deze bijlage 1;
 - Voeg precies die TPM toe die in de bijlage 1 is genoemd;
 - Laat de collegeverklaring de situatie weergeven zoals die was op 31 december;
 - En laat de auditor in de assurance verklaring aangeven dat de situatie zoals weergegeven in de collegeverklaring en de bijlage 1 op 31 december juist was.
- Buiten de ENSIA-tool om:
 - Stuur de additionele informatie, in dit voorbeeld de vernieuwde TPM, op via e-mail of post (zie: [IT-auditrapportage voor DigiD: indienen en vervolgstappen? | Logius](#)).
 - Na 1 mei. Dan behandelt Logius eerst de ENSIA-aanlevering en volgt een tweede reactie als de additionele informatie wordt behandeld;

- Vóór 1 mei. Dan behandelt Logius de ENSIA-aanlevering en de additionele informatie tegelijkertijd en volgt één reactie. Zet daarvoor expliciet in het begeleidend schrijven/e-mail:
 - Aansluitnaam
 - Aansluitnummer
 - "Ik verzoek Logius om de hierbij opgestuurde documentatie te behandelen gelijktijdig met de ENSIA-aanlevering die volgt."

Zowel het aanleveren via de ENSIA-tool als het aanleveren via het kanaal buiten ENSIA om valt binnen de gangbare processen [[IT-auditrapportage voor DigiD: indienen en vervolgstappen? | Logius](#)]. De mogelijkheid voor gebruikers van ENSIA om vóór 1 mei aanvullende documentatie aan te leveren is wel nieuw.

2. Vervangende informatie indienen om incorrecte documenten van 31 december te herstellen.

Deze situatie kan ontstaan als achteraf blijkt dat de zelfevaluatie van 31 december is gebaseerd op documenten die niet geheel in orde blijken te zijn op het gegeven oordeel van de auditor. Bijvoorbeeld, een uitgegeven TPM die ná 31 december wordt ingetrokken en vervangen. Maar de ingetrokken TPM staat wel vermeld in de bijlage 1.

- In de ENSIA tool:
 - Stuur de bijlage 1 (zelfevaluatie) op zoals die was opgesteld op 31 december, wijzig niets in deze bijlage 1;
 - **Extra:** Laat de auditor in het assurance rapport benoemen:
 - De vervallen TPM, zoals genoemd in bijlage 1, en op de juiste manier hiernaar gerefereerd;
 - De vervangende TPM, en op de juiste manier hieraan gerefereerd;
 - De opmerking dat de ene TPM de andere TPM vervangt;
 - Indien van toepassing, een beschrijving van de wijziging in het oordeel van de norm ten opzichte van de vervallen TPM en de bijlage 1. En of dit de aansluithouder en/of de serviceorganisatie betreft.
 - Het moet duidelijk zijn dat met het vervangen van de TPM geen sprake is van een wijziging van scope in de TPM of een wijziging in de verantwoordelijkheden voor de aansluithouder. De auditor doet er goed aan om dit in de verklaring op te nemen;
 - Lukt dit niet meer binnen de assurance verklaring, laat dan de auditor een losse verklaring maken. Stuur deze op buiten de ENSIA-tool om;
 - Voeg de vervangende TPM toe, en voeg niet de ingetrokken TPM toe die is genoemd in de bijlage 1;
 - Laat de collegeverklaring de situatie weergeven zoals die was op 31 december, dus op basis van de ingetrokken TPM. Dit wordt rechtgetrokken door de aanvulling in de assurance verklaring¹;
 - En laat de auditor de verklaring afgeven dat de situatie zoals weergegeven in de collegeverklaring en de bijlage 1 juist was op 31 december, aangevuld met de opmerkingen zoals onder **Extra** benoemd.
- Buiten de ENSIA-tool om en alleen als de verklaring van de auditor betreffende de ingetrokken TPM niet meer kan worden opgenomen in de assurance verklaring:
 - Stuur de losse additionele opmerkingen/verklaring, ondertekend door de auditor op via e-mail of post (zie: [IT-auditrapportage voor DigiD: indienen en vervolgstappen? | Logius](#)).
 - Doe dit vóór het opsturen van de documentatie via ENSIA. Heeft Logius de informatie niet binnen op het moment dat de ENSIA-aanlevering wordt beoordeeld dan zal Logius de documentatie niet in behandeling kunnen nemen, en loopt u het risico niet op tijd een volledige rapportage te hebben ingediend.

¹ De collegeverklaring geeft het beeld weer van de situatie die de gemeente en de auditor op 31 december zagen als waar. Voor het merendeel van de gemeenten zal de collegeverklaring definitief zijn op dit moment van schrijven. Om die reden, en vanwege het gebrek aan corrigerend vermogen binnen de ENSIA-verantwoording, is ervoor gekozen om de aanpassingen te vermelden in de assurance verklaring.